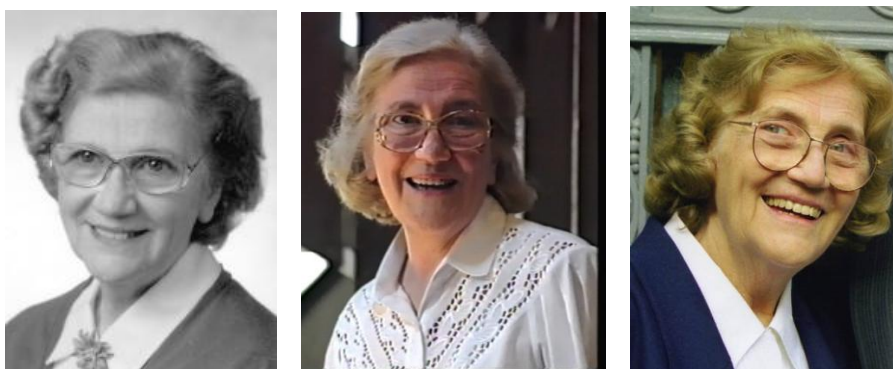

Emlékezzünk a 100 éve született

Vikárné FORRAI KATALIN (1926 – 2004)
zenepedagógusra

*„Mindenik embernek a lelkében dal van
és a saját lelkét hallja minden dalban.
És akinek szép a lelkében az ének,
az hallja a mások énekét is szépnek.”*
/ Babits Mihály/

Életút

FORRAI Katalin, Vikár Lászlóné (született: Debrecenben, 1926. szeptember 25-én, elhunyt Budapesten, 2004.dec.30-án, 78 éves korában) zenetanár, karnagy. Apja: Forrai István karnagy, zenetanár. Férje: Vikár László egyetemi tanár. Gyermekük: Vikár András, Tamás és Katalin.

1947-ben a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán énekszaktanító. 1951-ben középiskolai ének- és zenetanár, kórusvezető oklevelet szerzett. 1946-tól tanár a budapesti Dózsa György úti Általános Iskolában. 1951 és 1959 között a Budapesti Óvónőképző tanára. 1959-től az Országos Pedagógiai Intézetben munkatárs, főmunkatárs. **1966-tól a fővárosi Bölcsődék Országos Módszertani Intézetének tudományos főmunkatársa.** 1975-1983-ig az Országos Pedagógiai Intézet docense. 1983 után nyugdíjas. 1953-1988-ig a Magyar Rádióban óvodások számára zenei műsorokat vezetett. 1976-tól a Nemzetközi Zenei Nevelési Társaság (ISME) igazgatósági tagja, 1986 és 1992 között elnöke, 1994-től tiszteletbeli elnökségi tagja. 1979–1983-ig a Nemzetközi Kodály Társaság alelnöke. 1990-től 1994-ig a Magyar Zenei Tanács elnöke, 1996-tól rendkívüli egyéni tagja. 17 ország egyetemén és főiskoláján tartott előadásokat Kodály Zoltán pedagógiai elveiről. Világszerte zenei nevelési tanfolyamokat vezetett, előadásokat tartott. Kutatásainak területe: iskola előtti zenei nevelés Kodály Zoltán szellemiségében.

Szabad idejét 1962 óta családja körében Balatonszepezden, 1988 óta saját házukban töltötte.

- **Kitüntetései:** 1982 Apáczai Csere János-díj. 1988 Ifjúsági-díj. 1993 Brunsvik Teréz-díj. 1995 Kiss Árpád-díj. 1996 a Magyar Köztársaság érdemrend középkeresztje. 1997 Budapest Józsefváros Önkormányzat Becsületrendje.

A bölcsődei zenei nevelés terén kifejtett több évtizedes munkájáért 1997-ben a Magyar Bölcsődék Egyesülete Akócsi Ágnes Díjban részesítette.

Főbb publikációi

- 52-2003 Forrai Katalin kézírata: Zenei nevelés a bölcsődében Módszertani jegyzet.
- 53-2003 Forrai Katalin kézírata: Zenei nevelés célja és jelentősége 3 éves korig (tankönyv kézirat)
- 315-2005 Forrai Katalin: Bölcsődés korú gyerekek zenei fejlődése. Tanulmány, hangzó anyag felvételének jegyzőkönyve. (188 old.) Budapest, 1974-1976.
- 316-2005 Forrai Katalin munkanaplója 1974 jan. 26.-1990 nov.15. – Budapest.
- 390-2006 Forrai Katalin óratervezete Pest megyei bölcsődevezetők részére. Budapest, 1993. december 13, és 1994. április 18.
- 392-2006 T. Aszódi Éva - Sz. Viola Mária – Forrai Katalin: Művészetre nevelés a családban. Budapest, 1974. (Könyvrészlet)
- 393-2006 Életrajz. Forrai Katalin rövid életrajza idézetekkel. Budapest, 2006.
- 394-2006 Forrai Katalin írása. Kézirat, előadás terv.
- 858-2010 BOMI gyakorlatok, megfigyelések dolgozatai. Forrai Katalin hagyaték. Budapest, 1975. március.
- 872-2010 Forrai Katalin zenei felmérése: 6-12 hónapos, 12-18 hónapos és 18-24 hónapos gyerekeknél. Erőmű bölcsőde. Budapest, 1967. márc.
- 869-2010 Forrai Katalin levelezése, tapasztalatok és tervek a bölcsődékben. Budapest, 1970-es évek.
- 875-2010 BOMI, Forrai Katalin és Polónyi Erzsébet közötti levelezés. Szakdolgozat bírálatok, továbbképzés. Budapest, 1970-es évek.
- 870-2010 Forrai Katalin zenei megfigyelései, munkaterv, munkajelentés, tervezet, státusterv, tudományos Értekezés. Budapest, 1970-1983.
- 871-2010 Tatabányai bölcsőde zenei felmérése. Forrai Katalin írása.
- 867-2010 Forrai Katalin bírálati a Makarenkó u-i bölcsőde záródolgozatairól. Budapest, 1973-1975.
- 868-2010 Forrai Katalin jegyzetei különböző szakdolgozatokról. Budapest, 1973-1975.
- 873-2010 Forrai Katalin: A zene hatása a hároméves gyerekek fejlődésére. Magyar Pszichológiai Szemle, Budapest, 1977. 5. sz.
- 874-2010 Forrai Katalin: Ének-zenei nevelés a bölcsődékben. Vázlatos kísérleti módszertan. Bp. 1977.
- 876-2010 Forrai Katalin: A zenei nevelés szerepe a bölcsődében. A szolnoki bölcsődei napok előadása. Budapest, 1978. július 16.
- Róla készült anyagok:**
- 386-2006 Forrai Katalinról szóló kiállításunkhoz használt szövegek és képek. CD-n. Budapest, 2006. május
- 387-2006 Nekrológok. Forrai Katalin halálával kapcsolatos írások és a gyászjelentés másolata. Budapest, Kecskemét stb. 2005. január-február.
- 395-2006 3 db DVD. Forrai Katalin emléknapról szóló összeállítás. Helyszín: XVIII. kerület Egyesített Bölcsődék. 2005. november 25-én.
- Muzsika (~ 70 éves), 1996. szeptember (Teljes lapszám), Organization of American Kodály Education, 1994.
- Forrai Katalinra emlékezünk - M. Dietrich Helga ELTE TÓK Ének-zenei Tanszék nyugdíjas docense 2014.

Művei

- Óvodai énektanítás. Bp., 1951 (4 kiadás).
- Ének-zene az óvodában. Bp., 1957 (6 kiadás).
- **Szomszédos népek dalai. Bp., 1965.**
- Művészetre nevelés a családban. (Társszerző.) Bp., 1972.
- Ének az óvodában. Bp., 1974 (14 kiadás).
- **Jár a baba jár. Bp., 1976, 1997.**
- **Európai gyermekdalok I-II. Bp., 1985.**
- Zenei nevelés Magyarországon. (Társszerző.) Bp., 1985.
- **Ének a bölcsődében. Bp., 1986 (4 kiadás).**
- Music in Preschool. Bp., 1985. (Japán nyelven, Tokió, 1991).

- „Eszterlánc” „Katalinka” magyar gyermekjátékok. Bp., 2000. A Kodály Zoltán pedagógiai öröksége (1990) című angol és japán nyelvre is lefordított négy órás videofilm pedagógiai szaktanácsadója.

Ének a bölcsődében – 1986.

A gyermek születése pillanatától figyel, utánoz, tanul. Érdeklődve hallgatja a zenei hangokat, majd maga is hangicsálni, énekelni kezd. Az éneklés és játék öröme életre szóló élményt jelent. Mint több gyermek nevelődik bölcsődében, ezért hasznos egy olyan tájékoztató útmutató és zenei anyag, amely életkornak megfelelő, túlzásoktól mentes zenei nevelést javasol a legkisebeknek. Forrai Katalin könyve Kodály Zoltán nevelési elveire épül és kiegészítője az óvodai énekkönyvnek. A 255 dalt és mondókát is, az anya és gyermek bensőséges kapcsolatára építve, a néphagyományból válogatta össze. Az Ének a bölcsődében az Ének az óvodában című könyvhöz hasonlóan szülőknek és nevelőknek szól. A játékok és jó tanácsok hozzásegítenek ahhoz, hogy a gyerekekkel életkoruknak megfelelően foglalkozzunk. Az óvoda ugyanilyen szellemben folytatja a zenei nevelést és reméljük, hogy a sok szép élmény hatására a gyermekek zeneileg érdeklődő, kiegyensúlyozott, derűs emberré válnak.

1989. DVD film – Forrai Katalin: Ének a bölcsődében Bp. BOMI. QR kódja:

Képek a filmből Forrai Katinéről

Képek a filmből

- **„Élt köztünk egy kedves arcú, harmóniát sugárzó nő, akit már fiatalon egy fél ország Kati néninek hívott. Mire tényleg kijárt neki a „néni”, addigra életműve, a zene iránti olthatatlan vonzalma örökifjúvá varázsolta arcát, tekintetét.”**
Tanítványai

Fotóalbumból:

Forrai Katalin 1. képen Czibere Károly NCSSZI Igazgatóval, 2. képen Puztainé Berényi Katalinnal, 3. képen az elnökséggel Bölcsődék 150 éves jubileumi megemlékezésén hozzászólása – Olasz Kultúrintézet Bp. 2002.04.25.

QR kódja:

78 éves korában, türelemmel és békében viselt betegség után 2004.12.30-án végső nyugovóra tért. Páratlanul gazdag, csodálatos egyénisége beragyogta életünket. Az iskoláskor előtti zenei nevelés területén – Kodály Zoltán személyes útmutatásai alapján - elindított iskolateremtő munkássága nagy elismerést szerzett a magyar zeneoktatásnak. Felejthetetlen mosolya, mindig önzetlen segítőkészsége mindenki Katinéjévé tette. Lebilincselő személyisége, sugárzó szeretete pótolhatatlan veszteség mindannyiunknak.

Hamvai saját kérésére, szűk család jelenlétével a Budapesti Szent István Bazilikában kerültek elhelyezésre. A gyászmisét és a búcsúztatását 2005. január 29-én, szombaton 14 órakor tartották a Bazilikában.

* * *

Emlékére

Halálának első évfordulójára NCSSZI és a főváros XVIII. kerület Egyesített Bölcsődék szervezésében került sor a rendezvényre - **Forrai Katalin emléknap 2005. november 26.** Az eseményről felvétel készült, mely megtalálható a Bölcsőde Múzeumban (395-2006. számon). Az emléknapon pályatársai és tanítványai emlékeztek egyedül álló zenepedagógusi tevékenységére. Utána az ország bölcsődéiben működő kilenc énekkar adott ízelítőt anyagából. Az alkalomra emlékplakett is készült, melyet három gyermekének, akik jelen voltak a megemlékezésen, és azoknak adtak át, akik vele együtt munkálkodtak és tevélegesen alkalmazzák bölcsődéikben az ének- zene népszerűsítését.

Forrai Katalin Emlékplakett 2005.

2006.05.09-én a Bölcsőde Múzeumba megemlékeztünk róla „A bölcsődés gyermekek és a zene világa” című előadással, melyet Sebestyén Bianka tartott a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézményből. Lánya Vikár Katalin a rendezvényen meghívásunkra örömmel vett részt.

2007-ben a Magyar Bölcsődék Egyesülete Forrai Katalin Díjat alapított.

Plakett - A díj hazai bölcsődei területen adományozható azon bölcsődei szakembereknek, bölcsődék, bölcsődei területen működő felnőtt csoportok (pl.: énekkar, zenekar, egyéb zenei tevékenységet folytató csoport stb.) számára, akik Forrai Katalin zenepedagógus szellemiségének megfelelően több éven át kimagasló tevékenységet fejtettek ki - országos vagy helyi szinten - és tevékenységükkel nagymértékben hozzájárultak a bölcsődés gyermekek zenei fejlődéséhez, illetve a bölcsődében dolgozó szakemberek zenei képzettségéhez. A díj (3 db) mindig a bölcsődei kongresszus évében, adományozható, az átadása a kongresszuson.

2008. május 15-én Forrai Katalin Emlékmúzeumot avattak, a Szombathely melletti Táplánszentkereszt község Erdődy Kastélyában. A faluban működő művészeti óvoda kollektívája hatalmas összefogással, a Vikár család nagylelkű felajánlásával alakították ki.

Forrai Katalin gyermekei, unokái a múzeum avatóján

2011. Forrai Katalin zenei hagyatéka: Forrai Katalin halála után családja, 2011 decemberében, a *Kecskeméti Kodály Intézet*nek ajánlotta fel szakkönyveit, jegyzeteket, fényképeket, valamint azokat a video- és magnetofonszalagokat, melyek Kati néni éneklésanyagait őrzik. A könyvtár dolgozóival együtt egykori tanítványa, Elizabeth J. Moll (USA) kezdett hozzá elsőként a hatalmas anyag feldolgozásához, rendezéséhez. Köszönet nekik!

2014. Nemzetközi Forrai Katalin Díj: Forrai Katalin tiszteletére, egy nemzetközi bizottság - angol, amerikai, ausztrál, kanadai, magyar pályatársai és tanítványai kezdeményezésével - díjat hozott létre. A *Nemzetközi Forrai Katalin Díj* emléket kíván állítani Forrai Katalin felbecsülhetetlen értékű pedagógiai munkásságának, melyet a kisgyermeknevelés ügyéért fejtett ki. Cél, Kati néni szellemi örökségének ápolása, szakmai hitvallásának mélyebb megismertetése, átörökítése. A díj egyben buzdításul is szolgál azon pedagógusok számára, akik ma is az igényes zenei nevelés megvalósításán munkálkodnak.

2016. 10.08-án megemlékezésül a 90. születésnapjáról

A mester tanít: Ezzel a címmel Forrai Katalinról emlékfilm jelent meg a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem kiadásában, a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával.

2019. június 28-29-én a Magyar Bölcsődék Egyesülete szervezésében az **I. Országos Kórustalálkozó** megrendezése, Szombathelyen – melyre az országban a bölcsődei területen működő kórusokból, akik beneveztek bemutatkozhattak. A program keretében a Táplánszentkereszti Forrai Katalin Emlékmúzeumot is meglátogatták. a résztvevők.

Bölcsődék **II. Országos Kórustalálkozóját 2022.06.16-án**, a Magyar Bölcsődék Egyesülete, a Ringató Alapítvány, és az Újpesti Önkormányzati Bölcsődék Intézménye szervezésében rendezték meg, mely nagy sikert aratott.

Kati néniről rengeteg anyag található. Most itt a bölcsődékkal kapcsolatos tevékenységét szerettem volna összegyűjteni.

Zenei hagyatékát, tanításait, emlékét tisztelettel őrizzük.

Budapest, 2026. január 14.

Összeállította: Vokony Éva